

päivitetty 30.4.2019

Osuuskauppa Arinan hallinnointitapa

Corporate Governance -Statement

1.1.2019

Johdanto

Tässä osuuskaupan hallinnointitapaa kuvaavassa selostuksessa (Corporate Governance Statement) kerrotaan, millä tavoin hyvää hallintotapaa ja omistajaohjausta noudatetaan osuuskaupassa. Hallinnointi- ja ohjausjärjestelmä perustuu osuuskuntalakiin ja muuhun toimintaa säätelevään lainsäädäntöön, osuuskaupan sääntöihin ja toimielinten hyväksymiin ohjesääntöihin ja työjärjestyksiin sekä yleisiin corporate governance -suosituksiin.

Hallinnointi- ja ohjausjärjestelmässä määritellään muun muassa osuuskaupan keskeisten toimielimien tehtävät ja vastuualueet, tytäryhtiöiden rooli ja hallinto, tulospalkkausjärjestelmän perusteet sekä sisäinen valvonta ja taloudellinen raportointi.

Selostuksen tavoitteena on lisätä osuuskaupan toiminnan läpinäkyvyyttä ja parantaa tiedonkulkua asiakasomistajille ja muille osuuskaupan sidosryhmille sekä siten lisätä kiinnostusta osuuskaupan toimintaa kohtaan.

Arvopaperimarkkinayhdistys ry on julkaissut vuonna 2010 listayhtiöiden hallinnointitapaa koskevan suosituksen hallinnointikoodin. Keskuskauppakamarin julkaiseman kannanoton mukaan omistuspohjaltaan laajojen, toiminnan laajuudelta huomattavien tai alueellisesti taikka valtakunnallisesti merkittävien yhteisöjen tulisi noudattaa hallintokoodia siltä osin kuin se on niiden erityispiirteet huomioon ottaen mahdollista ”noudata tai selitä” -periaatteen mukaisesti eli siten, että mahdollinen poikkeaminen ja poikkeamisen syy on ilmoitettava. Kannanoton mukaan tällaisia yhteisöjä ovat esimerkiksi laajasti omistetut osuuskunnat.

Hallintokoodi on laadittu listattuja osakeyhtiöitä ajatellen, eikä se kaikilta osin sovellu osuuskuntiin. Osuuskuntien erityispiirteet ilmenevät erityisesti toiminnan tarkoituksessa ja päämäärissä, omistuksen luonteessa sekä päätöksenteossa.

Osuuskaupan hallinnointitapaa kuvaava selostus noudattaa rakenteellisesti ja sisällöltään listayhtiöiden hallintokoodia. Siinä otetaan kuitenkin huomioon osuustoiminnan erityispiirteet, todetaan poikkeamat hallintokoodista sekä niiden perustelut.

1. Osuuskauppa ja S-ryhmä

Osuuskauppa Arina on S-ryhmään kuuluva alueosuuskauppa. Osuuskaupan omistavat sen 168 334 jäsentä (31.12.2018), joita osuuskaupassa kutsutaan asiakasomistajiksi tai omistajiksi.

S-ryhmä on osuuskauppojen ja niiden omistaman Suomen Osuuskauppojen Keskuskunnan (SOK) ja näiden tytäryhtiöiden muodostama yritysryhmä. S-ryhmän toiminta-ajatuksena on tuottaa palveluja ja etuja asiakasomistajille. S-ryhmään kuuluu 20 alueosuuskauppaa ja 7 paikallisosuuskauppaa. Suomen Osuuskauppojen Keskuskunta tuottaa osuuskaupoille hankinta-, asiantuntija- ja tukipalveluita. SOK vastaa myös S-ryhmän strategisesta ohjauksesta ja liiketoimintaketjujen kehittämisestä.

S-ryhmän palvelut asiakasomistajille tuotetaan ensisijaisesti alueellisten osuuskauppojen toimesta. Palveluita täydennetään SOK:n tytäryhtiöiden harjoittamalla liiketoiminnalla sekä partnereiden kautta tarjottavilla palveluilla.

2. Osuuskauppa

2.1. Tehtävät

Osuuskaupan sääntöjen mukaan sen tehtävänä on liiketoimintaa harjoittamalla tuottaa palveluja ja etuja jäsenilleen. Osuuskauppa Arinan liiketoiminta-alueet ovat *päivittäis- ja käyttötavarakauppa, liikennemyymlä- ja polttonestekauppa, matkailu - ja ravitsemiskauppa sekä tavaratalo- ja erikoisliikekauppa.*

2.2. Osuuskaupan rakenne

Osuuskauppa-konserniin kuuluvat emo-osuuskunta ja sen tytäryhtiöt Arinan Kiinteistöt Oy sekä Pukumies Oy, joihin osa konsernin liiketoiminnasta on keskitetty sekä kiinteistöyhtiöitä.

2.3. Johtamisprosessi

Johtamisprosessi koostuu osuuskaupan strategioista, toiminnan suunnittelusta, käytettävistä johtamisperiaatteista sekä johtamista tukevista raportointi- ja tietojärjestelmistä. Johtaminen perustuu osuuskaupan yhtenäiseen johtamisjärjestelmään, joka on osa S-ryhmän yhteistä johtamisjärjestelmää.

Osuuskaupan liiketoimintaa on organisoitu S-ryhmän yhteisiin ketjuihin. Ketjuohjausorganisaatiot johtavat ja koordinoivat S-ryhmän ketjutoimintaa SOK:n hallituksen valvonnassa.

2.4. Sovellettavat säännökset

Osuuskauppa on suomalainen osuuskunta, jonka päätöksenteossa ja hallinnossa noudatetaan osuuskuntalakia, osuuskaupan sääntöjä, toimielinten hyväksymiä ohjesääntöjä ja työjärjestyksiä sekä toimialojen toimintaa koskevia

muita säännöksiä ja SOK:n sääntöjä. Tytäryhtiöiden toimintaa säätelevät osakeyhtiölaki sekä eri säädöksiin ja ohjeisiin perustuvat konserniperiaatteet.

3. Keskeiset toimielimet

Osuuskaupan keskeiset hallintoelimet on kuvattu alla olevissa laatikoissa:

Asiakasomistajat
168 334 (31.12.2018)

Edustajisto
65 jäsentä
Toimikausi 2018–2022

Hallintoneuvosto
24 jäsentä,
joista 2 henkilöstöedustajia.

Hallitus
5 jäsentä, toimikausi kalenterivuosi

Toimitusjohtaja
hallituksen puheenjohtaja

3.1. Edustajisto

Edustajisto käyttää osuuskuntalain mukaista omistajien päätösvaltaa osuuskaupassa. Sen toimivalta vastaa osakeyhtiön yhtiökokouksen toimivaltaa. Edustajisto mm. vahvistaa tilinpäätöksen ja myöntää vastuuvapauden osuuskaupan johdolle sekä valitsee hallintoneuvoston jäsenet. Edustajisto myös päättää sääntöjen muuttamisesta sekä mahdollisesta sulautumisesta ja jakautumisesta.

Lisäksi edustajiston keskeinen tehtävä on välittää osuuskaupan johdolle asiakasomistajien ideoita ja toiveita osuuskaupan palveluiden parantamiseksi. Se siis toimii myös keskustelufoorumina johdon ja asiakasomistajien välillä.

Edustajiston jäsenet www.s-kanava.fi/web/arina/edustajisto

3.1.1. Edustajiston nimeämisvaliokunta

Edustajistolla on osuuskaupan säännöissä tarkoitettu nimeämisvaliokunta, joka valmistelee hallintoneuvoston jäsenten ja tilintarkastajien valintaa sekä edustajiston ja hallintoneuvoston jäsenten palkkioperusteita ja määrää.

Nimeämisvaliokuntaan valitaan vuosittain edustajiston päätöksen mukaisesti tarpeellinen määrä edustajiston jäseniä. Nimeämisvaliokunnan jäsenten toimikausi päättyy, kun uusi nimeämisvaliokunta on nimetty.

Nimeämisvaliokunnalle on hyväksytty työjärjestys.

Nimeämisvaliokunnan tehtävänä on:

- 1) hallintoneuvoston jäsenten valinnan valmistelu erovuoroisten jäsenten tilalle,
- 2) tilintarkastajien ja varatilintarkastajien valinnan valmistelu, ja
- 3) edustajiston ja hallintoneuvoston jäsenten palkkioperusteiden ja määrän valmistelu.

Vuoden 2018 edustajiston syyskokoukselle ehdotukset valmistellut nimeämisvaliokunta koostuu seuraavista edustajiston valitsemista jäsenistä: Raimo Hämeenniemi, Maria Viitasaari, Anni-Maija Siira, Marja-Liisa Pylväs, Pasi Parkkila ja Aimo Karppinen

Valiokunta valitsi puheenjohtajaksi Marja-Liisa Pylvään. Nimeämisvaliokunta kokoontui 1 kertaa ja esitteli 24.11.2018 ehdotuksensa hallintoneuvoston kokoonpanosta syyskokoukselle.

3.2. Hallintoneuvosto

Osuuskaupalla on sääntöjen mukaan hallintoneuvosto. Se kokoontuu puheenjohtajan kutsusta vähintään kolme kertaa vuodessa.

3.2.1. Kokoonpano ja valinta

Hallintoneuvostoon kuuluu 24 jäsentä, joista edustajisto valitsee 22 jäsentä. Hallintoneuvoston jäsenet valitaan kolmeksi kalenterivuodeksi kerrallaan. Hallintoneuvoston jäsenten toimikaudet on porrastettu jatkuvuuden turvaamiseksi niin, että vuosittain päättyy noin kolmasosan toimikausi.

Hallintoneuvoston monimuotoisuudesta on määrätty osuuskaupan säännöissä. Hallintoneuvostoon valitaan osuuskaupan jäseniä, joilla on riittävä hallinnollisten ja liiketaloudellisten asioiden tuntemus ja jotka edustavat mahdollisimman monipuolisesti osuuskaupan jäsenistöä. Sääntöjen mukaan henkilöä ei voida valita hallintoneuvoston jäseneksi, jos hän on täyttänyt ennen toimikauden alkua 68 vuotta.

Edustajiston nimeämisvaliokunta valmistelee edustajiston syyskokoukselle ehdotuksen hallintoneuvoston kokoonpanoksi. Osuuskauppa myötävaikuttaa siihen, että hallintoneuvoston jäsenten monimuotoisuutta, mukaan lukien ikä- ja sukupuolijakauma, koskevat tavoitteet sisällytetään nimeämisvaliokunnan työjärjestykseen ja huomioidaan etsittäessä uusia hallintoneuvoston jäseniä.

Edustajiston valitsemien jäsenten lisäksi osuuskaupan säännöissä määrätään, että osuuskaupan henkilöstö valitsee henkilöstön edustuksesta yritysten hallinnossa annetun lain perusteella hallintoneuvostoon kaksi jäsentä ja heille henkilökohtaiset varajäsenet. Henkilöstön edustajien toimikausi hallintoneuvostossa on kolme vuotta. Henkilöstöedustuksen tavoitteena on muun muassa tarjota henkilöstölle mahdollisuus vaikuttaa osuuskaupan organisaatioon, parantaa viestintää ja päätöksentekoa ja lisätä luottamusta johdon ja henkilöstön välillä. Henkilöstön edustajat eivät kuitenkaan osallistu sellaisten asioiden käsittelyyn, jotka koskevat yrityksen johdon valintaa, erottamista, johdon sopimusehtoja, henkilöstön työsuhteen ehtoja taikka työtaistelutoimenpiteitä.

Hallintoneuvosto valitsee keskuudestaan puheenjohtajan ja vähintään yhden varapuheenjohtajan kalenterivuodeksi kerrallaan.

3.2.2. Tehtävät

Hallintoneuvoston tehtävänä on valvoa hallituksen ja toimitusjohtajan vastuulla olevaa osuuskaupan hallintoa. Lisäksi hallintoneuvoston tärkeimmät tehtävät ovat:

- osuuskaupan strategian ja vuosittaisten taloudellisten kokonaistavoitteiden vahvistaminen
- osuuskaupan toiminnan huomattavasta supistamisesta tai laajentamisesta päättäminen sekä
- hallituksen ja toimitusjohtajan valinta.

Hallintoneuvosto saa toimitusjohtajalta ja hallitukselta säännöllisin väliajoin hallintoneuvoston tehtävien hoitamiseksi riittävät tiedot. Käytännössä tietojen antaminen tapahtuu vähintään kolme kertaa vuodessa pidettävien hallintoneuvoston kokousten yhteydessä. Hallintoneuvoston puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja ovat oikeutettuja osallistumaan hallituksen kokouksiin.

Hallintoneuvoston keskeisimmät tehtävät ja työskentelyn periaatteet on määritelty hallintoneuvoston hyväksymässä työjärjestyksessä. Työjärjestyksen keskeinen sisältö on selostettu alla.

Hallituksen jäsenillä ja tilintarkastajilla on oikeus olla läsnä ja käyttää puhevaltaa hallintoneuvoston kokouksissa.

Hallintoneuvosto on hyväksynyt itselleen työjärjestyksen.

3.2.3. Hallintoneuvoston nimeämisvaliokunta

Ottaen huomioon hallintoneuvoston sääntömääräiset tehtävät hallintoneuvosto päättää niitä koskevien valiokuntien perustamisesta. Hallintoneuvostolla on nimeämisvaliokunta, joka valmistelee hallituksen jäsenten ja toimitusjohtajan valintaa. Nimeämisvaliokuntaan kuuluu hallintoneuvoston puheenjohtaja, varapuheenjohtaja sekä kaksi muuta hallintoneuvoston keskuudestaan vuodeksi kerrallaan valitsemaa jäsentä. Jäsenet valitaan hallineuvoston kokouksessa.

Nimeämisvaliokunnan puheenjohtajana toimii hallintoneuvoston puheenjohtaja ja varapuheenjohtajana hallintoneuvoston varapuheenjohtaja. Hallintoneuvoston valintamenettely varmistaa omistajien vaikuttamismahdollisuudet hallituksen kokoonpanoon ja sitä kautta koko osuuskaupan toimintaan.

Nimeämisvaliokunnan jäsenten toimikausi päättyi, kun uusi nimeämisvaliokunta on nimetty.

Nimeämisvaliokunnalle on hyväksytty työjärjestys.

Vuoden 2018 hallintoneuvostolle ehdotukset valmistellut nimeämisvaliokunta koostui seuraavista hallintoneuvoston jäsenistä: Pirjo Yliniemi, Antti Huttu-Hiltunen, hallintoneuvoston puheenjohtaja Matti Pikkarainen ja varapuheenjohtaja Antti Latola.

Nimeämisvaliokunta kokoontui yhden kerran ja kaikki jäsenet osallistuivat kokoukseen. Valiokunta esitteli 30.11.2018 ehdotuksensa hallituksen kokoonpanosta hallintoneuvostolle.

3.2.4. Hallintoneuvoston puheenjohtaja

Hallintoneuvoston kokousten johtamisen lisäksi hallintoneuvoston puheenjohtajan tehtäviä ovat mm.

- toimitusjohtajan hallinnollisena esimiehenä toimiminen
- hallintoneuvoston kokousten valmistelu yhdessä hallituksen kanssa.
- sopia yhdessä hallintoneuvoston varapuheenjohtajien kanssa toimitusjohtajan palkkaeduista hallintoneuvoston päättämien palkkauserusteiden mukaisesti.
- edustajiston kokousten koollekutsuminen hallintoneuvoston puolesta.

Hallintoneuvoston toiminnan arviointi

Hallintoneuvosto arvioi säännöllisesti toimintaansa ja työskentelytapojansa tekemällä itsearviointin kerran vuodessa.

3.2.5. Vuosi 2018

Hallintoneuvosto kokoontui 4 kertaa.

Hallintoneuvoston jäsenet www.s-kanava.fi/web/arina/hallintoneuvosto

3.3. Hallitus

3.3.1. Kokoonpano ja valinta

Sääntöjen mukaan osuuskaupan hallituksen muodostavat puheenjohtajana toimiva toimitusjohtaja ja 4-6 hallintoneuvoston kalenterivuodeksi kerrallaan valitsemaa jäsentä. Hallitus valitsee kalenterivuodeksi kerrallaan keskuudestaan varapuheenjohtajan.

Hallituksen jäsenten valinnan valmistelutyön tekee hallintoneuvoston nimeämisvaliokunta. Valmistellessaan ehdotusta valiokunta arvioi hallituksen kokoa ja kokoonpanoa sekä hallituksen jäseniltä vaadittavia ominaisuuksia osuuskaupan nykyisten ja kehittyvien tarpeiden näkökulmasta. Valmistelutyön tavoitteena on varmistaa, että hallitus on riittävän monimuotoinen muun muassa sukupuoli- ja ikäjakaumaltaan ja että jäsenillä on toisiaan täydentävä kokemus ja monipuolinen osaaminen sekä pätevyys hallituksen tehtävien tehokkaaseen hoitamiseen. Sääntöjen mukaan hallitukseen valittavalla tulee olla liiketaloudellisten ja hallinnollisten asioiden hyvä tuntemus. Hallituksen jäsenten tulee toimikauden alkaessa olla osuuskaupan jäseniä ja alle 68-vuotiaita.

3.3.2. Tehtävät

Hallituksen keskeisimmät tehtävät ja työskentelyn periaatteet on määritelty hallituksen työjärjestyksessä, jonka hallintoneuvosto on vahvistanut. Työjärjestyksen keskeinen sisältö on selostettu alla.

Hallituksen tehtävänä on hoitaa osuuskaupan asioita osuuskuntalain, osuuskaupan sääntöjen, hallintoneuvoston vahvistaman työjärjestyksen sekä edustajiston ja hallintoneuvoston antamien ohjeiden ja päätösten mukaisesti. Työjärjestyksen mukaisesti hallitus käsittelee ja päättää osuuskaupan kannalta taloudellisesti, liiketoiminnallisesti ja periaatteellisesti merkittävistä asioista.

Hallituksen keskeisiä tehtäviä ovat:

- operatiivisen liiketoiminnan johtaminen ja valvominen
- osuuskaupan strategian valmistelu ja strategiasta päättäminen
- osuuskaupan taloudellisten tavoitteista ja toimintasuunnitelmista päättäminen
- merkittävistä investoinneista päättäminen
- osuuskaupan konsernirakenteesta ja organisaatiosta päättäminen

Lisäksi hallitus päättää jäseneksi hyväksymismenettelystä ja hyväksymisen edellytyksistä, jäsenetujen periaatteista sekä jäsenten erottamisesta ja pitää osuuskaupan jäsenistä jäsenluettelo.

Hallitus ei ole sen tehtävät ja kokoonpano huomioiden pitänyt tarpeellisenä perustaa hallituksen päätettäviksi kuuluvia asioita valmistelevia valiokuntia.

3.3.3. Vuosi 2018

Hallituksessa oli vuonna 2018 5 jäsentä. Hallitus kokoontui 11 kertaa vuoden 2018 aikana.

Hallituksen jäsenet www.s-kanava.fi/web/arina/hallitus

3.4. Hallituksen jäsenten riippumattomuus

Hallitus arvioi jäsentensä riippumattomuutta vuosittain. Hallituksen jäsen toimittaa riippumattomuuden arviointia varten tarpeelliset tiedot. Hallituksen

jäsenten riippumattomuutta arvioidaan hallinnointikoodin riippumattomuuskriteerien pohjalta.

Hallituksen puheenjohtajana toimii sääntöjen mukaan osuuskaupan toimitusjohtaja. Kaikki muut hallituksen jäsenet ovat hallituksen arvion mukaan riippumattomia osuuskaupasta.

Koska osuuskaupan omistajilla on osuustoiminnan periaatteiden mukaisesti kullakin vain yksi osuus, osuuskaupalla ei ole merkittäviä omistajia, joista hallituksen jäsenet voisivat olla riippuvaisia.

Hallituksen itsearviointi

Hallitus arvioi vuosittain toimintaansa ja työskentelytapojaan. Arviointi toteutetaan yleensä itsearviointina, ja sen tulokset käydään läpi ja niistä keskustellaan tammikuun kokouksessa.

Tunnistetut kehityskohteet otetaan huomioon hallituksen tehtäviä suunniteltaessa ja hallintoneuvoston nimitysvaliokunta ottaa tulokset huomioon valmistellessaan ehdotustaan hallintoneuvostolle hallituksen kokoonpanoksi.

3.5. Toimitusjohtaja

Osuuskaupalla on toimitusjohtaja, jonka tehtävänä on hoitaa osuuskaupan juoksevaa hallintoa lain ja sääntöjen sekä toimielinten päätösten ja ohjeiden mukaisesti. Toimitusjohtaja vastaa siitä, että osuuskaupan kirjanpito on lain mukainen ja varainhoito luotettavalla tavalla järjestetty. Toimitusjohtajan ollessa estyneenä hänen sijaisenaan toimii hallintoneuvoston valitsema henkilö.

Toimitusjohtaja toimii myös hallituksen puheenjohtajana. Tämä hallinnointikoodista poikkeava käytäntö on perusteltua, koska osuuskaupalla on myös hallintoneuvosto, joka valvoo hallituksen ja toimitusjohtajan toimintaa. Lisäksi hallintoneuvoston puheenjohtajalla on säännöissä määritellyjä valvontaan liittyviä erityistehtäviä.

Hallintoneuvosto nimittää toimitusjohtajan ja hyväksyy toimitusjohtajasopimuksen ehdot. Hallinnointikoodista poiketen, koska toimitusjohtaja toimii hallituksen puheenjohtajana, toimitusjohtajan nimittää hallituksen sijaan hallintoneuvosto.

Osuuskaupan toimitusjohtaja on KTM, kauppaneuvos **Veli-Matti Puutio**. Toimitusjohtajan sijainen on hallintojohtaja **Paavo Härö**.

3.6. Johtoryhmä

Johtoryhmän tehtävänä on avustaa toimitusjohtajaa ja hallitusta osuuskaupan operatiivisessa johtamisessa ja valmistella hallitukselle annettavia esityksiä. Näitä esityksiä ovat mm. osuuskaupan liiketoimintastrategiat, tavoitetasot, toimintasuunnitelmat ja budjetit sekä merkittävät investointi- ja realisointihankkeet. Johtoryhmällä ei ole lakiin tai osuuskaupan sääntöihin

perustuvaa toimivaltaa. Johtoryhmä kokoontuu pääsääntöisesti kerran kuukaudessa.

Osuuskauppa Arinan johtoryhmään nimitetyillä johtajilla on mahdollisuus siirtyä lisäeläkkeelle 60 vuoden iässä.

JOHTORYHMÄN JÄSENET

Vuoden 2019 johtoryhmän kokoonpano on seuraava:

Osuuskauppa Arina johtoryhmä vastuualueineen 1.2.2019

Veli-Matti Puutio
toimitusjohtaja
veli-matti.puutio@sok.fi
050 539 8807

Mikko Polso
toimialajohtaja
markettauppa,
Sokos, Emotion, Tälläämä
mikko.polso@sok.fi
050 388 3430

Ulla Peltoniemi
toimialajohtaja
matkailu- ja ravitsemiskauppa
hotellit ja ravintolat
ulla.peltoniemi@sok.fi
0500 516 855

Jari Karjalainen
toimialajohtaja,
ABC liikennemyymälä- ja polttonestekauppa
kehitysjohtaja, strategian jalkauttaminen
jari.s.karjalainen@sok.fi
050 593 8088

Pasi Ruuskanen
viestintäjohtaja
omistaja- ja markkinointipalvelut
S-Pankki, S-Business, vastuullisuus
pasi.ruuskanen@sok.fi
050 430 1747

Minna Salonen
henkilöstöjohtaja
henkilöstöpalvelut
minna.l.salonen@sok.fi
040 569 0980

Paavo Härö
hallintojohtaja, tj varamies
hallinto (jäsen, IT, talous, kiinteistö),
Pukumies, Kodin Terra
paavo.haro@sok.fi
044 788 5901

Toimitusjohtaja Veli-Matti Puutio

- Syntynyt 1961
- KTM, kauppaneuvos
- S-ryhmässä vuodesta 1986
- Osuuskauppa Arinan toimitusjohtaja 2002-
- Osuuskauppa Arinan johtoryhmässä 2002-

Hallintojohtaja Paavo Härö

- Syntynyt 1958
- OTK, varatuomari
- S-ryhmässä vuodesta 2007
- Osuuskauppa Arina, hallintojohtaja 2007-
- Osuuskauppa Arinan johtoryhmässä 2007-

**Toimialajohtaja (Abc liikennemyymälä- ja polttonestekauppa),
kehitysjohtaja Jari Karjalainen**

- Syntynyt 1964
- YTM
- S-ryhmässä vuodesta 1991
- Osuuskauppa Arina, henkilöstö- ja kehitysjohtaja 2014–2018
- Osuuskauppa Arina, ABC liikennemyymälä- ja polttonestekaupan toimialajohtaja, kehitysjohtaja 2019-
- Osuuskauppa Arinan johtoryhmässä 2002–

Toimialajohtaja (majoitus- ja ravitsemiskauppa) Ulla Peltoniemi

- Syntynyt 1974
- KTM
- S-ryhmässä vuodesta 1999
- Osuuskauppa Arina, matkailu- ja ravitsemiskaupan toimialajohtaja 2005-
- Osuuskauppa Arinan johtoryhmässä 2005-

Toimialajohtaja (marketkauppa, Sokos, Emotion, Täällämö) Mikko Polso

- Syntynyt 1974
- KTM
- S-ryhmässä vuodesta 1994
- Osuuskauppa Arina, market- ja Abc-kaupan toimialajohtaja 2016-2018
- Osuuskauppa Arina, toimialajohtaja marketkauppa, Sokos, Emotion ja Täällämö 2019-
- Osuuskauppa Arinan johtoryhmässä vuodesta 2016-

Viestintäjohtaja Pasi Ruuskanen

- Syntynyt 1967
- KTM
- S-ryhmässä vuodesta 2004
- Osuuskauppa Arina, markkinointijohtaja 2011 – 2018
- Osuuskauppa Arina, viestintäjohtaja 2019-
- Osuuskauppa Arinan johtoryhmässä 2004-

Henkilöstöjohtaja Minna Salonen

- Syntynyt 1978
- KTM
- S-ryhmässä vuodesta 2003
- Osuuskauppa Arina, prismajohtaja 2004-2011
- Osuuskauppa Arina, ryhmäpäällikkö 2011 – 2018
- Osuuskauppa Arinan johtoryhmässä 2019-

3.7. Tytäryhtiöt

Tytäryhtiön hallitus valitsee osuuskaupan hallituksen hyväksymän toimitusjohtajan tytäryhtiölle. Tytäryhtiöiden hallitusten jäsenet valitaan osuuskaupan toimihenkilöistä. Liiketoimintaa harjoittavien tytäryhtiöiden toimitusjohtajat eivät pääsääntöisesti kuulu yhtiön hallitukseen.

Tytäryhtiöiden toimintaa ohjataan osuuskaupan konserniperiaatteiden mukaisesti.

4. Sisäinen valvonta ja riskienhallintajärjestelmät

4.1. Sisäinen valvonta

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan avulla varmistetaan, että osuuskaupan toiminta on tehokasta, sen taloudelliset ja muut tiedot ovat luotettavia ja että osuuskauppa noudattaa soveltuvia säännöksiä ja toimintaperiaatteita. Sisäinen valvonta koostuu riskienhallinnasta, talousvalvonnasta, sisäisestä tarkastuksesta sekä niitä tukevista politiikoista.

Osuuskaupan sisäisen valvonnan toimintaperiaatteissa määritellään osuuskaupassa ja sen tytäryhtiöissä sovellettava sisäisen valvonnan prosessi. Sisäisen valvonnan prosessi sisältää valvonnan tavoitteen asettamisen, valvonnan suunnittelun ja toteutuksen, toiminnan tehokkuuden testauksen, seurannan ja jatkuvan kehittämisen ja raportoinnin.

Osuuskaupan hallituksen vastuulla on varmistaa, että osuuskauppa on määritellyt sisäisen valvonnan toimintaperiaatteet.

Osuuskaupan hallitus vastaa sisäisen valvontajärjestelmän ja riskienhallintajärjestelmien seurannasta. Sisäinen tarkastus avustaa hallitusta sen seurantavelvollisuuden täyttämiseksi varmistamalla, että osuuskaupakonsernin valvontatoimenpiteet on suunniteltu ja otettu käyttöön asianmukaisesti.

Toimitusjohtaja, toimialojen ja liiketoimintayksiköiden johtajat ja tytäryhtiöiden hallitukset toimitusjohtajineen suorittavat liiketoiminnan ohjausta ja valvontaa päivittäisessä toiminnassa omalla vastuualueellaan.

5. Tilintarkastus

Osuuskaupan tilinpäätöstä, konsernitilinpäätöstä, kirjanpitoa ja hallintoa tarkastavat yksi tai kaksi tilintarkastajaa, joista yhden tulee olla tilintarkastuslaisissa tarkoitettu KHT-tilintarkastaja tai tilintarkastusyhteisö, jonka päävastuullinen tilintarkastaja on KHT-tilintarkastaja, ja tarvittaessa yksi tai kaksi varatilintarkastajaa. Edustajisto valitsee tilintarkastajat. Edustajiston nimeämisvaliokunta valmistelee tilintarkastajien valintaa.

Vuonna 2019 toimivat varsinaisina tilintarkastajina KHT Esa Harttunen sekä tilintarkastusyhteisö PwC, jonka päävastuullisena tilintarkastajana toimii KTM, KHT Sami Posti ja varatilintarkastajana KHT Annukka Peltoniemi PwC Oy:stä. Konserniin kuuluvien yhtiöiden tilintarkastajille maksettiin vuonna 2018 tilintarkastuspalkkioita 43 587 euroa ja muusta konsultoinnista yhteensä 1 377 euroa.

6. Riskienhallinta

Osuuskaupan riskienhallinnan tärkein tavoite on tunnistaa ja hallita osuuskaupakonsernin strategian toteuttamiseen ja toimintaan liittyvät olennaiset riskit.

Hallitus vahvistaa ja määrittelee osuuskauppakonsernin riskienhallintaperiaatteet ja valvoo riskienhallinnan tehokkuutta. Riskienhallinta on hallituksen valvonnassa integroitu osaksi johtamisprosessia. Osuuskaupan strategiapäivityksen yhteydessä kartoitetaan vuosittain liiketoiminnan riskejä toimialoittain ja arvioidaan niitä riskin merkittävyyden sekä todennäköisyyden perusteella.

7. Sisäinen valvonta, sisäinen tarkastus ja riskienhallinta

Osuuskaupan hallituksella on vastuu osuuskaupan hallinnon ja toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä, hallinnosta sekä kirjanpidon ja varainhoidon luotettavuudesta sekä riskienhallinnasta.

Osuuskaupassa on nimetty sisäinen tarkastaja suorittamaan sisäiseen tarkastukseen liittyviä tehtäviä. Sisäinen tarkastaja toimii toimitusjohtajan alaisuudessa ja raportoi säännöllisesti toimitusjohtajalle ja hallitukselle. Hallitus hyväksyy sisäisen tarkastuksen toimintaohjeen ja toimintasuunnitelman.

8. Taloudellinen raportointi

Taloudellisten tavoitteiden toteutumista seurataan sekä osuuskaupan että koko S-ryhmän kattavalla taloudellisten tunnuslukujen ja ennusteiden raportoinnilla. Sisäisen raportoinnin lisäksi osuuskauppa julkistaa säännöllisesti tiedot taloudellisesta tilanteesta ja liikevaihdon kehityksestä.

Osuuskauppa julkistaa tilinpäätöksensä helmikuussa ja puolen vuoden toimintaa koskevan osavuosikatsauksensa elokuussa.

9. Muu tiedottaminen

Osuuskaupan viestinnästä vastaava yksikkö huolehtii siitä, että omistajien ja muiden asiakkaiden sekä sidosryhmien käytössä on riittävästi oikeaa tietoa osuuskaupasta ja sen toiminnasta.

10. Palkka- ja palkkioselvitys

10.1. Palkitsemisen päätöksentekojärjestys

Edustajisto päättää vuosittain syyskokouksessa edustajiston jäsenten ja hallintoneuvoston puheenjohtajien ja jäsenten palkkioista. Päätöksenteko tapahtuu vuosittain edustajiston kevätkokouksessa valittavan edustajiston nimeämisvaliokunnan valmistelusta. Hallintoneuvoston palkkioista päätetään SOK:n hallintoneuvoston palkitsemisvaliokunnan antaman palkkiosuosituksen pohjalta.

Hallintoneuvosto päättää hallituksen jäsenten palkkioista ja toimitusjohtajan palkkauksen perusteet. Hallituksen jäsenten palkkiot päätetään S-ryhmässä tehdyn tehtävän vaativuusarviointin ja SOK:n palkitsemisvaliokunnan antaman suosituksen pohjalta. Hallintoneuvoston puheenjohtajan tehtävänä on sopia yhdessä hallintoneuvoston varapuheenjohtajien kanssa toimitusjohtajan

palkkaeduista hallintoneuvoston päättämien palkkausperusteiden mukaisesti. Hallituksen ja toimitusjohtajan tulos- ja kannustepalkkioperusteet hyväksytään hallintoneuvostossa.

Toimitusjohtajaa lukuun ottamatta muun johtoryhmän palkat luontoisetuineen sekä tulos- ja kannustepalkkiojärjestelmän perusteet hyväksytään hallituksessa.

Edustajiston, hallintoneuvoston, hallituksen ja toimitusjohtajan palkkiot maksetaan rahakorvauksina tai luontoisetuina. Osuuskaupan toimitusjohtajaa lukuun ottamatta hallituksen jäsenet eivät kuulu osuuskaupan muiden palkitsemis- tai vapaaehtoisten eläkejärjestelmien piiriin.

10.2. Palkitsemisen keskeiset periaatteet

Edustajisto

Edustajiston syyskokous 24.11. 2018 päätti edustajiston jäsenten vuoden 2019 palkkioksi 300 euroa kultakin kokoukselta. Edustajiston nimeämisvaliokunnan jäsenille päätettiin maksaa 210 euron palkkio kokoukselta.

Tehtävän hoitamiseen liittyvät toteutuneet matkakulut korvataan osuuskaupan matkustussäännön mukaisesti.

Hallintoneuvosto

Edustajiston syyskokous 24.11. 2018 päätti hallintoneuvoston puheenjohtajan ja muiden jäsenten vuoden 2019 palkkioksi 320 euroa kultakin kokoukselta. Hallintoneuvoston puheenjohtajan kuukausipalkkioksi päätettiin 1 800 euroa ja varapuheenjohtajien kuukausipalkkioksi 700 euroa. Hallintoneuvoston nimeämisvaliokunnan jäsenille päätettiin maksaa 320 euron palkkio kokoukselta.

Hallintoneuvoston jäsenet ovat oikeutettuja päivärahaan ja matkakustannusten korvaukseen osuuskaupan matkustussäännön mukaisesti.

Hallitus

Hallintoneuvosto päättää hallituksen jäsenten palkkiot vuosittain. Hallituksen jäsenten kokouspalkkio vuonna 2018 oli 450 euroa hallituksen kokoukselta ja 320 euroa hallintoneuvoston kokoukselta. Lisäksi hallituksen varapuheenjohtajalle päätettiin maksaa 900 euron ja hallituksen jäsenille 900 euron suuruinen kuukausikorvaus. Hallituksen puheenjohtajana toimiva toimitusjohtaja ei saa erillistä korvausta hallitustyöskentelystä. Toimitusjohtajaa lukuun ottamatta kukaan hallituksen jäsenistä ei ole työ- eikä toimisuhteessa osuuskauppaan.

Hallituksen jäsenet ovat oikeutettuja päivärahaan ja matkakustannusten korvaukseen osuuskaupan matkustussäännön mukaisesti.

Hallituksen ja hallintoneuvoston jäsenet on rinnastettu ostoetukäytännössä osuuskaupan henkilökuntaan, ja jäsenellä ja hänen kanssaan samassa taloudessa asuvalla puolisoilla ja lapsilla on oikeus hyödyntää henkilökunnan ostoetu ja S-Pankin korkoetu.

Toimitusjohtaja

Toimitusjohtaja kuuluu lyhyen aikavälin kannustepalkkiojärjestelmään, jonka arviointijakso on yksi vuosi ja kannustepalkkion enimmäismäärä voi olla toimitusjohtajan osalta kolmen kuukauden kiinteää palkkaa vastaava summa.

Toimitusjohtaja kuuluu lisäksi pitkän aikavälin kannustepalkkiojärjestelmään, jonka arviointijakso on kolme vuotta ja sitä koskevan kannustepalkkion enimmäismäärä voi olla kolmen vuoden ajalta yhteensä toimitusjohtajan yhdeksän kuukauden kiinteää palkkaa vastaava summa.

Toimitusjohtajan tulos- ja kannustepalkkioperiaatteet hyväksytään hallintoneuvostossa. Palkkiomittareita on asetettu sekä osuuskaupan että koko S-ryhmän näkökulmista. Osuuskauppa on ottanut huomioon SOK:n palkitsemisvaliokunnan valmistelemat ja SOK:n hallintoneuvoston päättämät tulos- ja kannustepalkkiojärjestelmäsuositukset.

Toimitusjohtajalla on mahdollisuus siirtyä lisäeläkkeelle 60 vuoden iässä.

Johtoryhmä

Johtoryhmän jäsenet kuuluvat lyhyen aikavälin kannustepalkkiojärjestelmään, jonka arviointijakso on yksi vuosi ja kannustepalkkion enimmäismäärä voi olla kunkin johtoryhmän jäsenen osalta kolmen kuukauden kiinteää palkkaa vastaava summa.

Johtoryhmän jäsenet kuuluvat lisäksi pitkän aikavälin kannustepalkkiojärjestelmään, jonka arviointijakso on kolme vuotta ja sitä koskevan kannustepalkkion enimmäismäärä voi olla kunkin johtoryhmän jäsenen osalta kolmen vuoden ajalta yhteensä 7,5:n kuukauden kiinteää palkkaa vastaava summa.

Toimitusjohtajaa lukuun ottamatta johtoryhmän tulos- ja kannustepalkkioperusteet hyväksytään hallituksessa. Hallitus seuraa tulos- ja kannustepalkkioiden toteumaa. Perusteina voivat olla mm. tulos, prosessien tehokkuus, asiakas- ja henkilöstötyytyväisyys, jotka edistävät osuuskaupan toiminnan tarkoituksen toteutumista. Palkkiomittareita on asetettu sekä osuuskaupan että koko S-ryhmän näkökulmista. Osuuskauppa on ottanut huomioon SOK:n palkitsemisvaliokunnan valmistelemat ja SOK:n hallintoneuvoston päättämät tulos- ja kannustepalkkiojärjestelmäsuositukset.

Vuonna 2018 johtoryhmälle ml. toimitusjohtaja maksettiin palkkaa ja tulospalkkiota 1 305 003 euroa. Tässä summassa ovat mukana myös luontoisedut.

Päälliköt ja muu henkilöstö

Päälliköt ja muu henkilöstö ovat myös tulospalkkauksen piirissä ja heillä on omat tulospalkkasääntönsä, joissa päällikön maksimipalkkio on kolmen kuukauden kiinteää palkkaa vastaava summa ja henkilöstöllä maksimissaan 1.750€/v.

11. Corporate governance -Statementin päivitys

Osuuskaupan Corporate Governance -Statement on nähtävillä osuuskaupan internet-sivuilla. Päivitys tehdään tarpeen vaatiessa, kuitenkin vähintään kerran vuodessa.